

TUDATOS ÉPÍTKEZÉS

Magyar konzervatívok sikeres harminc év után. Szerkesztette: MOLNÁR Attila Károly. Századvég, Budapest, 2023. 172 oldal, 3490 Ft

Ma egyértelműen a narratívák versengése határozza meg a közbeszéd számos fontos kérdését. Így a világ értelmezésében, benne hazánk helyzetének, a gazdaság, a honvédelem, a kultúra, a vallás, a család szerepének a meghatározásában döntő szerepet játszik az, hogy melyik valóságértelmezés győzedelmeskedik, ki képes az újabb és újabb nemzedékek tagjaival elhitetni, az ő életformájának és értékrendjének a követésével lehet sikeresebb és boldogabb. Ebből a szempontból a narratívaalkotásban teljesen egybeforr a globális és lokális kérdéseknek, a közösségi és egyéni problémáknak a kezelése: korunk globális kihívásaira úgy kell válaszokat adnunk, hogy annak fókuszában az általunk képviselték, azaz a saját közösségeink (konzervatív megközelítésben a nemzet tagjainak) személyes problémái is megjelenjenek, s számukra adjunk mankókat az életben való boldoguláshoz. Ezzel egyébként azok is tisztában vannak, akik a saját narratívájuk mentén tudatosan dolgoznak a hagyományos közösségeink lebontásán, valamint a házasság, a család, a kereszténység vagy éppen a nemzet fogalmának átértelmezésén. Éppen ezért beszélnek ők is a saját „közösségeikről”, tudva, hogy az összetartozás, az egymásba kapaszkodás erőt is jelent, a közös fellépés a politikai cselekvésnek nyomatékot és legitimitációt ad. A narratívák legitimitációs küzdelme viszont nem csupán a jelen történéseinek értelmezéséről és a jövő identitáskereteinek a meghatározásáról szól, hanem a múlt átértelmezéséről, ami a liberálisok és az újmarxisták részéről alig különbözik a kommunisták „múltat végképp eltörölni” szándékozott felfogásától, csak még nagyobb, mondhatni, nemzetközi-ipari méretekben történik a múlt módszeres meghamisítása. A *woke* szolgálatába álló tudatipar ontja magából azokat a tartalmakat, a könnyen befogadható, érzelmi azonosulást megkönnyítő művészeti alkotásokat, amelyek a jövő céljainak a szolgálatába állítják, emiatt pedig a tudományos konszenzust is felrúgva írják át a történelem egyes elemeit.

Mindezek fényében nemcsak az a fontos, hogy a látszólag egyaránt hiteles narratívák versengésében a konzervatív értékek kerekedjenek felül, hanem az is, hogy a saját narratívaállítási kísérleteinknek, illetve az ezt szolgáló intézményrendszer kiépítésének és működtetésének az értékelését se bízzuk másra. Azaz mi alakítsuk azt a narratívát is, ami a konzervatív térfoglalásról, a hagyományos és sok esetben – ne féljünk kimondani – a normális értékrend érvényesítéséről szól. Ez utóbbi fogalmat azért is emelem ide, mert a fogalmak jelentéséért folytatott küzdelemben az is látszik, hogy magának a normális szónak a jelentését is rá akarják húzni olyan tartalmakra, amiket az emberiség évezredekén keresztül nem tekintett annak.

Ezen értelmezési keretek között kell rámutatnunk az olyan könyvek jelentőségére is, mint amilyen a Molnár Attila Károly szerkesztette *Magyar konzervatívok sikeres harminc év után* című konferenciakötet. Ugyanis érdemes alkalmanként számba venni, hol is tartunk, s hogy mennyire sikeresek a magyar konzervatívok. És ez még akkor is igaz, ha a kötet előszavában idézett Roger Scruton szerint a konzervativizmus „ritkán fogalmazódik meg maximákban, formulákban vagy célkitűzésekben”. A Scruton által említett szkepticizmus részben a folyamatos értékválságokkal való szembesülésből, részben az univerzalizmus elutasításából következik. Ezért érthető az, hogy a világforradalomban egyesülő kommunisták vagy a szívárvány színeiben egyesülő LBMTQ-aktivisták nemzetközi hálózatának globálisan érvényesnek vélt igazságaihoz képest mi nem rendelkezünk ilyen mindenütt bevethető elv- és szempontrendszerrel. Mert tudjuk, hogy különböző földrajzi régiók eltérő kulturális hagyományai, vallásai, társadalmi berendezkedései más-más problémákat és értékeket hoztak a felszínre, amelyekre az adott kultúrák és országok konzervatívjai egymástól eltérő módon reagálnak. Ahogyan Békés Márton fogalmazott a most írott formában is megjelent tavalyi előadásában, „magyar

konzervativizmust csak magyar konzervatívokkal lehet csinálni”. Egyetértünk Molnár Attila Károllyal abban, hogy „a konzervatívok az időben és térben meglehetősen változatosak, és eléggé értelmetlen valamilyen igazi konzervatív mércét számonkérni bármelyiken is, noha nyilvánvalóan vannak erősebbek és befolyásos, de mindig helyi konzervatívok.” A Trianon utáni konzervatívokhoz hasonlóan a '90-es években magára találó magyar konzervatív tábor, illetve politika „pillére a kereszténység mellett a nemzet volt, az utóbbi években pedig ezek mellé került a gazdaságilag hatékony kormányzás, a gazdasági növekedés és a középosztály, főleg az alsó-középosztályal kötött szövetség”. Ugyanakkor a gazdaságilag hatékony kormányzást két oldalról is támadás érte: egyrészt az Európai Unió technokrata liberálisai és a velük sajnos egy követ fújó néppárti kollaboránsok a politikai nyomásgyakorlás legitím eszközeinek tekintik a hazánknak törvényesen járó uniós források visszatartását, mindezt a jogállamisági kritériumok gumiszabályszerű, azaz éppen a jogállami normákkal és hagyományokkal ellentétes, bunkósbotként történő használatával. Másrészt az orosz-ukrán háború uniós kezelése és gazdasági hatásai is súlyosak. S valljuk be, mindezt tetézte a 2010-es kormányváltás után nagyon helyesen bevezetett rendkívül feszes költségvetési politika fellazulása, ami a középosztályal kötött szövetségnek sem kedvez. Tehát itt mindenképpen korrekcióra lesz szükség, mert a jelenlegi magyar konzervatív politika sikeréhez ugyan szükséges egy új magyar gazdasági elit létevése, ám mindenképpen a legitímációhoz elengedhetetlen a középosztály támogatásának a megőrzése is. Ami egzisztenciális kérdés, mégpedig szellemi és anyagi értelemben egyaránt.

A gazdasági egyensúly tartásán túl arra is figyelni kell, hogy a konzervativizmus ne váljon dogmatikussá, ideológiává. Ennek a veszélyeire hívja fel a figyelmet Körösnéyi András a *Konzervativizmus és új jobboldal* című írásában. A konzervativizmus ugyanis „nem pusztán attitűd, a meglévő, az örökölt jóváhagyása (*status quo*-pártiság), de nem is egy konkrét rezsim, vagy a hatalommaximalizálás igazolása. [...] a konzervatívok a politikai cselekvés szintjén támogathatják ugyan a NER-t, pragmatikus vagy politikai okokból, érdekből, vagy a kisebb rossz okán, de aligha támogathatják feltétel nélkül [...] mint a konzervatív beállítódás és a politikai eszmeiség megtestesülését.” Ennek az elfogadása – önellentmondó módon éppen a hatalommaximalizálás érdekében – a kormánypárt vezetésének érdeke is, azaz mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a NER belső köreiben, illetve szellemi háttérjében is megmaradjon a nyílt és konstruktív vitára való képesség, a kritikusság és az önkritikusság. Ezért kell visszatorozítani a dogmatikus, mások politikai megbélyegzésére hajlamos törekvéseket, ugyanis „az új jobboldal radikalizmusa és totális politikafelfogása aligha konform a konzervatívok politikaképével. A konzervativizmustól idegen a forradalmi radikalizmus, a politika primátusának folyamatos, az élet egyre több területét érintő érvényesítése és a politika mindenhatóvá tétele.” Amennyiben mégsem ebben az irányba fog menni a NER vezetése, éppen mindazok az eredmények kerülhetnek veszélybe, amelyekre a kötet szerzői joggal mutatnak

rá, s a kormányzás nyújtotta mankók nélkül a konzervatív narratívaalkotás hatékonysága is csökkenni fog, főleg, hogy ezt a narratívát nemcsak a kormány – egyébként nagyon hatékony – kommunikációs boszorkányszínházában alakítják, hanem azokban a szellemi műhelyekben és intézményekben is, amelyeket a magyar konzervatívok létrehoztak vagy amelyeknek a vezetésében többségbe kerültek. Ezeknek az intézményeknek a megőrzése viszont nemcsak a konzervatívok érdeke, hanem az egész nemzeti közösségé, mert ezek nélkül nem lehet sikeres a szuverenitásunkért vívott küzdelem, hiszen a „célunk ma is az, ami mindig is volt: Magyarország egy Magyarországról kormányzott magyar országgá legyen és maradjon” (Békés Márton).

A kötet valamennyi írása olyan komoly tanulságokkal szolgál, amelyek részletesebb kifejtése szétfeszíti ennek az írásnak a kereteit, de mégis érdemes felidézni néhányat. Lapunk szerkesztőbizottságának tagja, Karácsony András a magyar konzervatív hagyomány azon jellemzőit gyűjtötte csokorba, amelyek három időszakhoz köthetők (reformkor, a szabadságharc leverése utáni időszak, valamint a 20. század első fele), s amelyek napjaink konzervativizmusának előképei s mintái lehetnek. Karácsony András arra is rámutat, ami irodalmárként számomra mindig is fontos volt: a magyar politika irodalomközpontúságára, hiszen a konzervatív politikai gondolkodóinknak „jelentős része irodalmi munkássággal is rendelkezett”. Paczolay Péter a 2011-ben elfogadott Alaptörvényt a történeti alkotmány szemszögéből vizsgálta, és Varga Zs. Andrásra hivatkozva kiemelte, hogy „az új alkotmány kidolgozóit a történeti alkotmány eszményét rehabilitálták, pontosabban értelmet adtak neki: hermeneutikai alapot és háttérteret biztosít a kartális alkotmánynak”. Schmidt Mária *Az utópia fogságában* című írásában azokra a nyugati irányváltásokra hívja fel a figyelmet, amelyek a klasszikus európai értékek és életforma feladásával egyenlőek, s amelyekre Magyarország az európai *mainstream*től eltérő válaszokat igyekszik adni. Az istenhitét messianisztikus küldetésstudatra felcserélő mai elit „a környezetvédelmet tűzte a zászlajára, vagyis a Föld megmentőjének a szerepében tetszeleg. Ez azonban szembe megy a fogyasztás és a globalizáció elsőbbségének igénylésével, amire a ma élcsapata pozícióját építette.” A kontinensünk lenullázásán dolgozó elit törekvéseivel gyökeresen ellentétes a magyar család- és nemzetpolitika, amelynek lényege a gyarapodás és a gyermekekért vállalt felelősség. Talán egyedül az optimizmusa túlzó Schmidt Máriának, mert nehezen hihető, hogy „az orosz-ukrán háború hatására Európa vezetői visszatalálnak a valósághoz és a realpolitikához. Felhagynak végre az utópikus álmodozással, és nemet mondanak a folyamatos önbecsapásra.”

Ehhez, úgy tűnik, még a szomszédunkban zajló háborúnál is kijózanítóbb válság kell, ám nekünk, magyar konzervatívoknak addig is szárazon kell tartanunk a puskaort, s tudatosan alakítanunk politikánkat, építenünk az intézményeinket, bővítenünk köreinket, és megőriznünk nemzeti szuverenitásunkat – mindehhez **értékes muníciót nyújt a Molnár Attila Károly szerkesztette kötet valamennyi figyelemre méltó írása.**

L. SIMON LÁSZLÓ